

Buskerud fylkesbibliotek
presenterer

Nye ungdoms- bøker

fra Ungdomsbokgildet -2011

BØKER SOM PRESENTERES:

Adamson, Gil: <i>Enken</i> . Presentert av Britt Kroken Kjenes	s 4
Bergqvist, Kristian: <i>Tenkestjerne</i> . Presentert av Stig Elvis Furset.....	s 5
Bruheim, Magnild: <i>Blod på hendene</i> . Presentert av Randi Helgerud.....	s 6
Condie, Ally: <i>Cassias valg</i> . Presentert av Beate Ranheim	s 7
Delaney, Joseph: <i>Heksenes hevn</i> . Presentert av Mari Nordø Pettersen	s 8
Diverse: <i>Mot</i> . Presentert av Randi Helgerud	s 9
Eeg, Harald Rosenløw: <i>Gyldig fravær</i> . Presentert av Mari Nordø Pettersen	s 10
Ejersbo, Jakob: <i>Eksil</i> . Presentert av Stig Elvis Furset	s 11
Falls, Kat: <i>Mørkt liv</i> . Presentert av Mari Nordø Pettersen	s 12
Forman, Gayle: <i>Da jeg lot deg gå</i> . Presentert av Britt Kroken Kjenes	s 13
Haddon, Mark: <i>Kabang</i> . Presentert av Mari Nordø Pettersen	s 14
Khan, Nazneen (red.): <i>Hijab-historier</i> . Presentert av Randi Helgerud.....	s 15
Kristny, Gerdur: <i>Kirkegården</i> . Presentert av Randi Helgerud.....	s 16
Lore, Pittacus: <i>Jeg er nummer fire</i> . Presentert av Beate Ranheim	s 17
Millard, Glenda: <i>Gratis kyss i mørket</i> . Presentert av Beate Ranheim	s 18
Mulligan, Andy: <i>Trash</i> . Presentert av Randi Helgerud	s 19
Munch, Charlotte Glaser: <i>Nøddinggang</i> . Presentert av Stig Elvis Furset	s 20
Murray, Paul: <i>Skippy dør</i> . Presentert av Stig Elvis Furset	s 21
Nelson, Jandy: <i>Himmelen begynner her</i> . Presentert av Beate Ranheim	s 22
Nielsen, Jan Henrik: <i>Høsten</i> . Presentert av Beate Ranheim	s 23
Reece, Gordon: <i>Mus</i> . Presentert av Mari Nordø Pettersen	s 24
Stephens, John: <i>Smaragdatlasen</i> . Presentert av Britt Kroken Kjenes	s 25
Sunne, Linn T.: <i>Saiko</i> . Presentert av Britt Kroken Kjenes.....	s 26
Sørum, Steffen: <i>Dødsengler</i> . Presentert av Stig Elvis Furset	s 27
Thydel, Johanna: <i>Hallo, elsk meg da</i> . Presentert av Britt Kroken Kjenes.....	s 28
Trudel Sylvain: <i>Kvikksølv under tunga</i> . Presentert av Britt Kroken Kjenes	s 29
Valentine, Jenny: <i>Jakten på Violet Park</i> . Presentert av Beate Ranheim	s 30
Walgermo, Alf: <i>Mitt bankande hjarte</i> . Presentert av Randi Helgerud	s 31
Westerfeld, Scott: <i>Uglies</i> . Presentert av Stig Elvis Furset	s 32
Young, Moira: <i>Blodrød vei</i> . Presentert av Mari Nordø Pettersen.....	s 33

TENDENSAR 2011:

Dystopisk spenning

Velkommen til 2011-utgåva av heftet med bokpresentasjonar frå Ungdomsbokgildet. arrangementet som går av stabelen som ein del av Litteraturuka i Drammen kvart år. Med tretti bokpresentasjonar på programmet spør vi oss kvart år om det er mulig å sjå kor litteraturen for unge er på veg. Om den omverdsanalysen som lesinga vår er, fortel kva vi kan vente oss i åra framover. Kort sagt: kan vi sjå inn i framtida?

Vi kan uansett slå fast at framtida i aller høgste grad er til stades i årets ungdomslitteratur. Med den store katastrofa, at verda slik vi kjenner den har gått under, som bakteppe eller utgangspunkt. Er det suksessen til *Dødslekene*-serien til Suzanne Collins vi ser resultatane av? Har *Veien* av Cormac McCarthy også påverka litteraturen for unge? Det er godt mulig. Vi har spurt oss kva som kom til å bli dei neste vampyrane. Så langt ser svaret ut til å ligge i framtida. Med sterke jenter i hovudrolla.

2011 er eit internasjonalt år. Det er lenge sidan omsetjingane, fortrinnsvis frå det engelskpråklege området, har vore så dominerande. Mange unge er litterært tospråklege. Dei foretrekker å lese den engelskpråklege originalen først, for så å gå til den norske omsetjinga etterpå. Ein del uttrykkjer bekymring for norsk språk i den samanhengen. Det trur eg det er lite grunn til. Det vitnar heller om at unge er språkmektige enn at dei er dårlege i norsk.

Til sist: eit par av dei norske titlane er blitt så samtidige at det nesten er skummelt. Terrorhandlingar er eit stikkord, og det kan vere verdt å gjere merksam på at dette er bøker som er tenkt ut og skrivne før 22.07. Ingen skjønnlitterære manus har ei produksjonstid på tre månader frå idé til ferdig produkt, viss nokon trudde det.

God lesnad!

Stig Elvis Furset
Redaktør

Utgitt av Buskerud fylkesbibliotek i forbindelse med Ungdomsbokgildet 2011

BØKENE ER PRESENTERT AV:

Stig Elvis Furset
– Buskerud fylkesbibliotek

Randi Helgerud
– Drammen videregående skole

Britt Kroken Kjenes
– Drammen bibliotek

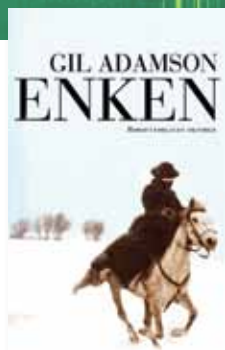
Mari Nordø Pettersen
– Drammen bibliotek

Beate Ranheim
– Buskerud fylkesbibliotek

Gil Adamson

Enken

Oversatt av Kia Halling
Oktober forlag 2011
Presentert av Britt Kroken Kjenes

Omslaget til denne boka fikk meg til å tenke på julaften, filmen "Tre nøtter til Askepott" og prinsessen som rir vekk fra slottet over snøhvite jorder. Men denne boka er ikke et prinsesse-eventyr. Den er en eventyrlig fortelling om å være på flukt.

Vi er i Canadas villmark på begynnelsen av 1900 tallet. Mary Bolton, 19 år, blir forfulgt av de to tvillingbrødrene Jude og Julian. Mary har drept broren deres, som var hennes mann. De skal hevne ham. Og de skyr ingenting. Hun kjemper for retten til å leve videre, sitt eget liv. Hun blir en overlever. Det er en kamp mot indre stemmer, mot sult, naturkreftene, frosten, frykten og forfølgere.

På sin vei møter hun mennesker som er så levende, intenst og herlig skildra. En som gjør inntrykk er "Fjellfanten", som berger livet hennes. Han er en fri sjel, en livsnyter og livsmestrer. Og gir henne lyst på livet tilbake.

Hun finner et hjem hos pastoren i den lille mannsdominerte gruvebyen Frank. Pastoren beskrives som:

"En mann som bar arrene sine på utsiden av huden, men hadde bevart et muntert hjerte innerst inne."

Totalt blottet for praktisk sans bygger han sitt eget hus og sin egen kirke. En mann jeg gjerne skulle ha møtt. Dette er en fortelling som man vil skal vare og vare...

Jeg leser aldri en bok to ganger, men det har jeg gjort med denne og den var like flott andre gangen. Forfatteren har en utrolig evne til å gi alt liv og betydning. Fra de bitte små vakre detaljene til de store, store følelsene. Dette osrer av gudebenådet forellerglede! Som en salig blanding av Charles Dickens, Jane Austen og Robert Louis Stevenson.

Håpet står sterkt i denne fortellingen så full av prøvelser. Også byr den på en deilig åpen slutt.

Jeg håper for guds skyld at forfatteren ikke prøver seg på en oppfølger. Denne fortellingen står godt nok for seg sjøl. Jeg vil ikke vite hvordan det går. Jeg vil fantasere videre om det. For da kan alt skje.

Jeg vil anbefale boka til høytlesning i klassen, lunsjpausen og sofakroken. Den passer for alle fra ungdomsskolen og langt langt oppover.

Kristian Bergquist

Tenkestjerne

Gyldendal forlag 2011
Presentert av Stig Elvis Furset

"Så skjer det noe vakkert. Kanskje det vakreste jeg opplever. Grunnen til at dette i det hele tatt skrives. Elvis står på scenen. Han har på en hvit jumpsuit. Bridge Over Troubled Water, synger han. Han står i lyset og er så jævlig konge." (s.50)

Nokre av dykk forstår sikkert kvifor eg ville ha med denne boka. At Elvis Presley også lever vidare i ungdomslitteraturen i 2011, er ikkje noko eg kan la gli ubemerkta forbi.

Tenkestjerne av Kristian Blomquist er ein roman som handlar om muligheten av å reise i tid. Blant anna til Las Vegas, for å oppleve Elvis Presley på høgda av si karriere.

Den navnlause hovudpersonen som føretar desse tidsreisene, og reiser til ulike virkeligheiter, er på jakt etter kjærasten sin, manifestert i ei jente som heiter Lisa. Ho er svensk, og seier at ho ikkje er så god på nærleik, men god i bordtennis.

Tenkestjerne er ein av vinnarane i ein romankonkurranse utlyst av Nasjonalt senter for realfagsrekruttering og Gyldendal, der temaet skulle vere Romantikk – Fysikk – Mystikk.

Eg forstår kvifor boka vann. For det er ei merkeleg og mystisk bok dette. Om kjærleik og fysikk. Eller ein idè om kjærleik, der kjærleiken gjer ein i stand til å sprengje seg ut av tid og rom. Den er skrivi i eit språk som nærmar seg poesien. Ein flytande medvittraum, som gjer at eg spør meg om dette er den første "stream of consciousness"-romanen eg har lese for ungdom.

For etter at eg har lese den, så tenkjer eg at det er ein dagdraum eg har vore med på. Dagdraumen som ein veg inn i eit parallellt univers. Til ei verd der lysets hastighet er seint, fordi tanken uansett går fortare.

Magnhild Bruheim

Blod på hendene

Samlaget 2011

Presentert av Randi Helgerud.

Magnhild Bruheim har greid det igjen; en ny og drivende spennende krimbok for ungdom er lansert. I fjorårets roman, Flukt, handlet det om tvangsekteskap. I årets roman er temaet noe ganske annet, nemlig pelsdyroppdrett.

Vi er sammen med venninnene Kari Marie, bare kalt Kami, og Bente og flere vi kjenner fra de tidligere bøkene.

Jentene er med i en aktivistgruppe som aksjonerer mot pelsdyrfarmer i området hvor de bor. De ønsker å avsløre virksomheten med å finne skadede dyr og publisere bilder i media. I kalde vinterkvelder med masse snø begir de seg ut, klipper hull i gjerder og smyger seg inn mot burene, med lommelykta godt skjult. De er på et temmelig avsidesliggende sted, men hvorfor er det en bil som sakker farten og stopper akkurat nå? I gjengen er det en som holder vakt, og de får bare en kort melding på telefon om at noen kommer.

Det gikk bra denne gangen, men det er noen som holder øye med dem – det er helt opplagt. Og Kami mottar gufne og til dels truende meldinger på mobilen sin.

En vanskelig sak har minst to sider og selv om vi forstår aksjonistene får vi absolutt sympati også for fortellerstemmen i kursiv. Det er datteren til pelsdyrfarmeren som skriver dagbok, om hvordan hun sjikaneres pga

foreldrenes virksomhet. Hun blir rett og slett mobbet. Men hvem står bak dette? Hun får en melding på telefonen: ”Du har også blod på hendene”.

Vi kjenner godt igjen ingrediensene fra før, jenter som blir borte en stund og ikke svarer på telefonen, ekle meldinger osv. Kanskje litt forutsigbart alt sammen?

Jeg syns det blir i overkant mye når Bruheim skal ha med både narko-problematikk og abortspørsmålet også.

Men la gå, det henger sammen og det er spenning fra start til mål.

Kami er dessuten ei jente vi kan tro på. Hun er pen og populær, men samtidig tøff og engasjert.

Språket er lettest; god og grei nynorsk. Mye dialog. Dette er en bok for alle mellom 14 og 16, gutter og jenter.

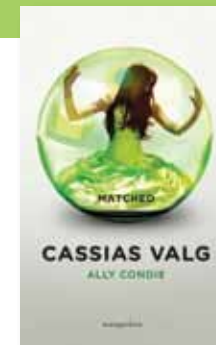
Ally Condie

Matched: Cassias valg

Oversatt av Hege Mehren

Mangschou forlag 2011

Presentert av Beate Ranheim

Dette er en fremtidsvisjon og det er Cassias historie. Cassia er 17 år. Første gang vi møter henne er hun på vei til sin matchbankett. På matchbanketten stiller 17-årige gutter og jenter i lånt stas sammen med familiene sine. De 17-åringene som er funnet verdig av funksjonærene, vel å merke. Det er mat og kaker først, og så starter matchingen.

Hver enkelt av jentene reiser seg etter tur og så vil alle i salen få se deres fremtidige match på storskjermen. En match som er gjort av maskiner som er programmert til å finne hvem som mest sannsynlig kommer til å passe best sammen. Alt blir vurdert, familie, arbeidskapasitet, gener osv. Samfunnet har bestemt at det er til det beste for befolkningen. Samfunnet er styrt av funksjonærene. Og det har de fleste av befolkningen godttatt. Uromomenter blir fjernet.

Cassia er spent og nervøs denne kvelden. Hvem er det hun er matchet med? Det ansiktet som vises på skjermen tilhører den gutten hun skal gifte seg med, få barn med (samfunnet anbefaler å få barn i 24-årsalderen), leve resten av livet med og så skal livet avsluttes på 80-årsdagen. Det er til det beste for alle.

Alle stirrer spent på skjermen, det blir en pause, den drar ut, skjermen er fortsatt svart. Så endelig, en stemme forkynner at Cassias match sitter i samme sal som henne. Det viser seg å

være Xander, hennes beste venn helt fra barndommen. Hun blir overrasket, men så glad. Det kunne ikke bli bedre. De kjenner hverandre så godt og han er jo kjekk.

Dagen etter, da hun skal lese mikrokortet med opplysninger om sin match, dukker det opp et annet ansikt på dataskjermen. Et ansikt hun har sett før. Hva er dette? Samfunnet gjør jo aldri feil?

Dette er en riktig spennende og drivende historie. Jeg likte den veldig godt og tror at den kommer til å slå an. Noen har sagt at det er den mest spennende boka siden *Dødslekene* kom. Jeg elsker *Dødslekene!*

Matched: Cassias valg er den første boka i en trilogi. Jeg venter spent på fortsettelsen.

Joseph Delaney

Heksenes hevn

Oversatt av Morten Hansen
Aschehoug forlag 2011
Presentert av Mari Nordø Pettersen

Den unge gutten har fulgt det sølvskimrende sporet i gresset. Han må avskjære hekse før det er for seint! Han kan ikke se henne i mørket, men han hører henne. Subbende, glidende skritt av nakne føtter og grynting og snøfting som griser i skyllebøtta. Han tar en snarvei og står ved en lysning da hun kommer. Nå ser han henne! En bøyd skikkelse. Skitten, flekkete, hullete kappe og en floke gråhvitt hår som dekker ansiktet. Hun går og spiser på noe. En ... rotte? Han kjenner kvalmen bølge i magen og kan ikke unngå å slippe ut et lite nervøst host. Hun hører ham. Stopper. Løfter hodet. Han kan se øynene hennes. Og nå kjenner han bare redsel ...

Heksenes hevn av Joseph Delaney er første bok i serien *Den siste lærling* og er på mange måter en klassisk fantasy. Vi møter den unge gutten Thomas Ward, han har spesielle evner og blir plukket ut til å bli vokterens lærling. Han skal lære å beskytte vanlige folk mot uvanlige farer; hekser, buser, fordømte og skrømt. Og så dummer han seg ut...

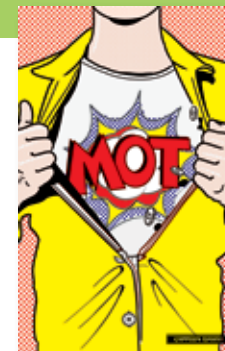
Jada, dette har vi lest før. Men det som skiller denne serien fra mye av det andre som kommer for tida, er at dette faktisk er skummelt. Advarselen på baksida av boka: "bør ikke leses etter mørkets frembrudd", er ikke tomt snakk. Jeg mener jo at dersom en lover unga skremsel, så skal de få det. Og hekserne i denne boka er altså ikke bare gamle damer med krokete neser, de er skikkelige monstre som spiser småbarn, er onde tvers igjennom og egentlige bare blir farligere om du skulle klare å ta livet av dem. Herlig!

Boka passer for spenningselskende unger fra 6.-7.-klasse og langt oppover i alder. Dette er altså første bok i en serie. Den andre har også kommet på norsk høsten 2011. På engelsk er serien oppe i ni bøker, og det kommer flere. Og skulle ikke disse bøkene ta av før, så gjør de det nok når filmen kommer i 2013

Diverse forfattere

Mot

Cappelen Damm 2011
Presentert av Randi Helgerud

A-laget av norske ungdomsbokforfattere har skrevet hver sin novelle med utgangspunkt i begrepet "mot". Hva er mot? Når viser du mot? Hva er du mot? Hvem er du mot? Hvem er mot deg? Tør du? Dette er spørsmål som blir stilt.

Ni forfattere og ni noveller som håndterer begrepet ganske forskjellig. Og som etter min mening lykkes i større eller mindre grad. Noen korte, noen lange, på bokmål og på nynorsk - rett og slett noe for enhver smak.

Jeg tror ikke ungdom akkurat vil hive seg over denne samlingen. Men den passer som hånd i hanske med organisasjonen MOT sitt arbeid i grunnskolen – en holdningsskapende organisasjon som vil bidra til robuste ungdommer og trygge ungdomsmiljø.

Jeg tror flere av novellene vil egne seg til skolebruk, som utgangspunkt for diskusjon omkring det å vise mot, å tørre, å gjøre opp for dårlig samvittighet, å kunne prate om ting som er kjempevanskelige osv. Derfor er denne type bøker viktige bidrag.

Sverre Henmo skriver om å legge skylda over på andre og betale seg ut av det, før innrømmelsen tilslutt kommer.

Taran Bjørnstads novelle "Det blir mellom oss" er en av dem som gjør sterkest inntrykk på meg. Her handler

det bl.a. om det et å bli godtatt og akseptert som ny i klassen.

En annen favoritt hos meg er Lars Mæhles "Same kva som hender", hvor Arons tøffe framferd og overlegenhet mot to smågutter som vil redde to søte kattunger, viser seg å ende med så dårlig samvittighet at det går utover nattesøvnen.

Harald Rosenløw Eegs novelle "I vinduet" ble hengende litt i lufta for meg, skjønte den ikke helt, tror jeg – men slik er noveller av og til.

Med denne boka ble jeg oppmerksom på et fenomen jeg ikke kjente til, nemlig bokbloggturné. Forlaget sendte boka ut til sju bloggere, som hver sin dag en bestemt uke, blogget om boka. Det var morsomt å lese de varierte kommentarene på en helt fersk bok.

Harald Rosenløy Eeg

Gyldig fravær

Aschehoug forlag 2011

Presentert av Mari Nordø Pettersen

Dette er en av de bøkene det er vanskelig å snakke om akkurat i år. Den handler nemlig om kombinasjonen terror og ungdom.

Fem ungdommer er seint ute til klassetur og havner i samme vogn på t-banen. Så kommer eksplosjonen. Vi følger de fem i timene inne i vogna og i timene før det smeller.

Det er Ida, som er skolelys, perfektionist og leder av tvangstanker. Albert, bortskjemt sønn av statsministeren. Bruno, tagger og kronisk syk. Anjo, nyomvendt muslim og Sherpa som leverer pakker for broren sin mot penger.

Dette er ubehagelig lesning. Først og fremst fordi scenariot virker så mye mer realistisk nå enn det gjorde for bare få måneder siden. Men også fordi boka på så troverdig vis skildrer hvor vanskelig det kan være å være ungdom i dagens Norge. Det skjærer å lese om Idas fortvilelse over tvangstankene som tar overhånd og Sherpas avhengighet av en bror som helt klart utnytter ham. Det er trist å oppleve Brunos manglende mening i tilværelsen og hvordan han må tenke seg selv inn som hovedgjest i talk-shows for å kjenne at han betyr noe. Og det er ikke enkelt å være Albert Lange, heller, det påvirker sønnen når mor er profilert innvandrings-motstander og statsminister.

Det eneste lyspunktet er Anjos møte med islam, det er direkte vakkert skildra hvordan hun finner lys og fred i Koranen. Men under ligger tanker om dommedag...

Dette er en bok fylt av usikkerhet. Både ungdommenes usikkerhet på seg selv, hverandre og livet, og leserens usikkerhet på hva som egentlig foregår. Vi får nemlig ingen svar på hva som egentlig skjedde der nede på t-banen. Var det ulykke? En terrorbombe? Og hvem sto i så fall bak? Det legges opp til flere ulike svar. Og hva skjer egentlig med de unge der nede i t-banenettet? Blir de redda? Eller rømmer de fra noe enda verre? Teksten åpner for mange tolkninger.

Dette er en krevende bok, både emosjonelt og intellektuelt og er derfor ikke noe for utrente lesere. Men for lesere som tåler en utfordring, i ungdoms-skolealder og oppover, kan dette bli en sterk opplevelse.

Jakob Ejersbo

Eksil

Oversatt av Linn Øverås

Aschehoug forlag 2011

Presentert av Stig Elvis Furset

Tanzania. Året er 1983. Afrika er eit kontinent av store muligheter. Ikkje minst innanfor bistand, våpen og narkotika. Tre område som alle lever godt av å ete frå handa til korrupte regime og diktatorar. Foreldra til Samantha flytta hit, frå England, i 1970, då ho var tre år. No er ho femten.

Mora til Samantha står for drifta av hotellet som dei eig. På kveldane sit ho og forbannar det meste rundt henne. Myggen, fuktigheten, tjenarane, Afrika, at isen smeltar fort i gin og tonicon som alltid er i nærleiken. Dagane bruker ho til å sove ut rusen. Og lengte tilbake til England. Samantha synest at ho kan ikkje bli meir fjern.

Faren til Samantha er stort sett aldri heime. Alltid ute på eitt eller anna oppdrag. Som han ikkje fortel andre om. Men det er viktige ting. Det må det vere, ut frå pengane som er i omløp. Når Samantha spør svarer berre faren at det vil ho ikkje vite. Viss ho får vite det kjem han til å slå henne helselause. Det er ho heilt sikker på. Faren er heilt fjern.

Søstra til Samantha, Alison, er den einaste som det går an å snakke med. Alison er den einaste som forstår henne når ho forteller om kor lei ho er av kostskulen. Som forstår henne når ho kler seg nett slik ho vil. At dei andre jentene ser på henne som ei hore, og at gutane trur ho er det, får vere deira problem. Samantha har ikkje planar om å jenke seg. Men ho vil ikkje at søstra skal bli fjern for henne.

Det er ein ting ho ikkje har fortalt søstra om. Eller kan fortelle henne. Ho

kan ikkje fortelle søstra om Viktor, som er som det afrikanske kontinentet: stor, sterk, grådig. Både Viktor og Afrika har blitt ein del av hjartet hennar. Dei et det opp innvendig.

Viktor er ein kollega av faren, og dobbelt så gammal som henne.

Eksil av danske Jakob Ejersbo er ei fortelling som er skoren heilt inn til beinet. Den er blotta for all sentimentalitet. Her finst så og seie ikkje kjensler. Språket er kaldt, og effektivt som ei kule. Og paradoksalt nok, eller eg skulle heller seie det som gjer det til god litteratur, er at det er med på løfte fram Samantha sin livsappetitt, og verkeleg får kjenslene til å dirre.

Eksil er nesten å forstå som eit kunstnarisk testamente. For Jakob Ejersbo er ein av dei unge døde. Sidan tidleg i ungdommen skal han ha arbeidd med ideen til *Eksil*, og hadde nett levert frå seg det ferdige manuset då han fekk konstatert kreft, og døydde ikkje lenge etter.

I Danmark kom boka ut som ungdomsroman, medan den er klassifisert som voksenroman her heime. Då har eg også antyda noko om målgruppa, som er frå tiande trinn og oppover.

Kat Falls

Mørkt liv

Oversatt av Morten Hansen
Cappelen Damm 2011
Presentert av Mari Nordø Pettersen

Allerede i første kapittel er vi ved det som kanskje er det aller beste med Mørkt liv av Kat Falls; Den er superspennende fra side en! Sånne bøker er det ikke for mange av, og som vi trenger dem til de litt mindre motiverte leserne! Og spenningen gir seg ikke.

Hovedpersonen er den vågale, 15 år gamle Ty. Han lever på havbunnen, slik som mange må etter at det meste av lavlandet er blitt slukt av havet. Jordskjelvene sørget for det. Så ja, dette er en av de omtalte etter katastrofen-bøkene.

Den er likevel ikke helt typisk for genren. For det første har denne en gutt som hovedperson, for det andre står han ikke så alene som hovedpersonene i denne genren ofte gjør. Ikke bare har han, i alle fall delvis, støtte fra familien, han får også hjelp i overflatejenta Gemma. Sammen må de infiltrere de barskere delene av samfunnet, hun for å finne broren sin, han for å forsøke å redde familiens undervannsbruk fra de fredløse.

Ty og Gemma er interessante bekjentskaper, og personene har dybde nok til at jeg aldri er helt sikker på hvor jeg har dem. Det er humor, spenning og en liten dæsj forelskelse. Og en troverdig framtidsskildring hvor menneskene har gjort seg fullstendig avhengige av teknologien for å overleve og dermed

er ganske så sårbare.

Hovedpersonene er 15-åringer, men i en verden så ulik vår at jeg er sikker på at boka kan fungere for begge kjønn i både ungdomsskolen og videregående.

Jeg synes kanskje jeg fikk vite litt for lite om livet på Oversiden, om det totalitære og nypuritanske styresettet som har overtatt der etter katastrofen. Men ryktene sier at det kommer enda to bøker, så jeg får nok det jeg savner og mere til.

Gayle Forman

Da jeg lot deg gå

Oversatt av Gry Wastvedt
Cappelen Damm 2011
Presentert av Britt Kroken Kjenes

I 2009 kom Gayle Forman med boka Hvis jeg blir. Den handlet om Mia som holdt på å dø i en alvorlig bilulykke der faren, moren og lillebroren omkom. Der følger vi Mias vei tilbake til livet. Kjæresten Adam som er hos henne hele tiden, og nekter å gi slipp på henne, står sentralt. I denne boka har det gått tre år siden den grusomme ulykken. I forrige bok var det Mia som fortalte. Nå er det Adam.

Adam forteller om livet med bandet sitt, der han har blitt en svært kjent frontfigur. Men han har det ikke noe bra. Han har ikke hørt noe fra Mia på to år. Etter lang tids rekonvalesens dro hun til New York for å gå på en musikkskole der. Hun er nå blitt en kjent cellist. Hun sluttet etter hvert å svare på alle henvendelsene fra Adam.

Han savner henne noe aldeles forferdelig og alt han senere gjør blir preget av dette. Han er rastløs og rotløs. Han spiser piller for å døyve sorgen, savnet og det store forventningspresset fra omgivelsene.

Da jeg hadde lest den forrige boka husker jeg at det var noe av det tristeste og flotteste jeg hadde lest på lenge. Jeg var derfor utrolig spent på fortsettelsen. Kanskje fordi jeg hadde så store forventninger ble jeg egentlig litt skuffet i begynnelsen.

Jeg henger ikke helt med og kommer ikke ordentlig inn under huden på Adam. Men omtrent halvveis i boka snur det.

Adam og Mia treffes igjen tilfeldig

i New York, og samspillet mellom disse to og måten det er skildra på, gjør at boka blir bedre og bedre.

De har mye til felles. Gode minner, gode samtaler og ikke minst musikken.

Her er mange fine tilbakeblikk fra tida før ulykken. Og etter hvert får vi også vite hvorfor Mia sluttet å ta kontakt.

Hun var rasende på Adam. Hun ville ikke leve. Hun orket ikke våkne hver morgen til det bunnløse savnet etter familien sin. Hun ville ha blitt med de i døden. men Adam tryglet henne om å bli. Når Mia og Adam møtes igjen klarer forfatteren å gi kjøtt og blod til sine hovedpersoner og historien tar seg veldig opp. Vi klarer å forstå sinnet, savnet og sorgen. Det blir troverdig og levende.

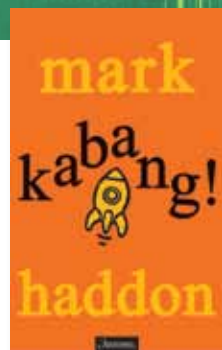
Boka tar opp store og vanskelige spørsmål. Det dreier seg om samvittighetsnag, om å bære på hemmeligheter helt alene og om hvor viktig det er å sette ord på følelser.

Jeg trodde egentlig ikke at boka ville slutte sånn som den gjør. Mer vil jeg ikke si om det. Det er i grunnen bare en ting å gjøre: Les den!

Mark Haddon

Kabang! : (eller 70 000 lysår)

Oversatt av Sverre Knudsen
Aschehoug forlag 2011
Presentert av Mari Nordø Pettersen

Vi er en tv-serie-elskende familie hjemme hos oss. Det er nesten så vi ser tv-serier på DVD som en større oppfinnelse enn vaskemaskinen.

Men tro nå ikke at livet blir problemfritt likevel! Å nei, for vi ser jo ikke de samme seriene alle sammen! Jeg foretrekker blodige krimserier. Mannen i huset vil se zombier. Ungdommen foretrekker vampyrer og anime. Og er vi samla alle tre, pløyer vi *Buffy the Vampire Slayer* og *Big Bang Theory*. Den siste fellesdilla er *Dr. Who*, og vi har oppdaga at vi faktisk ELSKER britisk science fiction med tørre kommentarer og dårlige spesialeffekter. Men nåde den som prøver å tjuvkikke på en episode, dette skal kun nytes når alle tre har tid. Sammen.

Men hvorfor forteller jeg dere om dette? Jo, for å understreke to poeng. En: At familieliv ikke nødvendigvis er enkelt. To: At det er deilig å være nerd!

Og dermed kan vi gå over til å snakke om boka *Kabang!* av Mark Haddon. Forfatteren som nok er mest kjent i Norge for den geniale boka *Den merkelige hendelsen med hunden den natten*.

Det handler om Jim, også kalt Jimbo. Han lever i en familie bestående av en karrierejagende mor, en arbeidsløs far som er deprimert over akkurat det og en søster, som inntil for et par år siden var søt og grei og hadde hestepalakater på

veggen, men som nå har begynt med svart sminke, kjæreste med fett hår og kvisearr, heavy metal, og hun har slutta å vaske seg under armene. Som ikke det var nok, har Jimbo verdens merkeligste lærere. Situasjoner som vi ikke skal gå inn på her, krever at lærerne avlyttes og hva får han og kompisen Charlie høre? "Bretnick" sier lærerne. "Toller bandol venting." Ok...?

For å gjøre en lang historie kort og egentlig røpe alt for mye, det viser seg altså at Jim og Charlie sine lærere er aliens og det går ikke bedre enn at guttene etter hvert befinner seg på et romskip i en annen galakse sammen med en gjeng science fiction-nerder som romvesenene har kidnappa for at de skal befolke en ny planet. Jada!

Som dere skjønner, dette er absurd og humor og nerdestoff fra A til Å. Og det er virkelig moro!

Så hvem passer boka for? Den er lettlest nok til å kunne brukes helt ned på mellomtrinnet. Men på grunn av tematikken, og det at den er noe så uvanlig som en morsom science fiction, vil den finne lesere både på ungdomsskolen, videregående og blant voksne.

Og det hjelper å like sære tv-serier...

Nazneen Khan (red.)

Hijab-historier

Cappelen Damm 2011
Presentert av Randi Helgerud

Dette er en samling selvopplevde historier, eller rapporter, fra muslimske kvinner i Norge, i alderen ca. 20-40 år. I alt 13 personlige og ikke minst viktige stemmer. De gir oss bidrag til debatten omkring hijab, en diskusjon det ikke finnes noe fasitsvar på.

Jeg synes det var interessant å lese om kvinnenenes beveggrunner for enten å bruke eller ikke å bruke hodeplagget. Hvilke tanker de har gjort seg. Hvordan de har lest seg fram for å finne ut hva Koranen sier om klesdrakt. Hvordan alle har noe å formidle om selvstendige valg – det er ingen som tvinger eller dytter på dem at de skal bruke hijab her i vesten.

Noen bruker det en periode, men slutter for så aldri å ta den på igjen. Mens en annen ikke kan tenke seg å skulle dø uten å bruke hijab. De forteller om den stolte følelsen av å være en sterk, muslimsk kvinne når avgjørelsen om å bruke hijab er tatt. De formidler reaksjoner fra omverdenen, fra lærere og venner. Vi er til og med innom hijabens plass i motebloggens verden!

Jeg har hatt mye å lære av disse historiene. Den sterkeste historien synes jeg var Leila S. sin historie fra sin oppvekst i Iran før, under og etter revolusjonen på slutten av 70-tallet.

Om hvordan kvinnenenes verden ble totalt innsnevret og forverret. Et samfunnssystem og en struktur som vi bare måper av her i vesten. Leila kom tidlig med hijab til Norge.

Dette er en bok om et klesplagg vi ikke stiller oss likegyldige til. Jeg leste en artikkel i *Morgenbladet*, med overskriften "En tilslørt seier". En artikkel om de tre fredsprisvinnerne som ikke bare har bragdene til felles, men "en påfallende synlig markør på hodet."

Det jeg savner i boka, er en liten innledning med forklaring til forskjellige hodeplagg og klesdrakter. Men utover i historiene forklarer det seg stort sett selv.

Gerður Kristný

Kirkegården

Oversatt av Kristian Breidfjord
Bokvennen forlag 2011
Presentert av Randi Helgerud

Jeg hadde noen gode venninner i nabolaget da jeg vokste opp, og alle vi var nokså redde for den blå gutten som dukket opp når vi minst ønsket det, alene på skoleveien for eksempel. Den blå gutten bodde like ved oss, han var eldre enn oss, stor og sterk og han het Nils.

Den blå gutten i Reykjavik heter Sølve og er bare mild og snill der han dukker opp blant snøhauger og brøytekanter i den blå anorakken sin. Og den 14 år gamle jenta Eyja håper at han skal dukke opp hele tiden, for han er så grei å prate med.

Vi befinner oss altså i Reykjavik hvor Eyja kommer flyttende til ny leilighet med mamma og pappa. Når de skal møblere leiligheten, faller de pladask for en gammel lenestol med skikkelige "clow and ball"-føtter hos brukthandleren.

Ikke lenge etter at stolen er kommet i hus, finner de en bunke brev inni stoppen på stolen. Brevene er datert 1918, de er skrevet av en kvinne og adressert til en som hun tydeligvis lengter etter. Og brevene handler mye om sykdom.

Pappaen til Eyja blir også syk – ja, han rekker ikke engang å få lest alle brevene, før han havner på sykehuset.

Sølve er merkelig nok mer enn vanlig interessert i å få lese brevene de fant. Men hvordan skal hun få tak i

ham, ikke har han telefon og ikke er han tilgjengelig på nettet på ungdommers vis. Er han egentlig helt tilstede her og nå? Han dukker liksom bare opp, og alltid veldig beleilig. Men noen ganger kommer stemmen så langt borte fra – akkurat som fra en boks.

Sølve og Eyja prøver å finne ut hvem som har eid den gamle stolen før. Det var etter at den kom i hus at pappa ble så syk, det er virkelig ganske mystisk – og det bringer dem til en merkelig mann i en spøkelsesaktig leilighet. Han forteller dem om spiritisme og om hva Eyja må gjøre med stolen for å redde faren sin.

Men, hvor ble det av Sølve?

Dette er en spennende historie for ungdomsskoleelever, kanskje noen yngre og noen litt eldre. Siden de færreste av oss behersker islandsk må vi lese den i oversatt versjon, selv om jeg tror den gjør seg best på originalspråket.

Og forresten, undertittelen kunne kanskje vært ... Gjengangere ...

Pittacus Lore

Jeg er nummer fire

Oversatt av Morten Hansen
Cappelen Damm 2011
Presentert av Beate Ranheim

Dette er science-fiction. Forfatternavnet Pittacus Lore er et pseudonym. Pittacus Lore er nemlig planeten Loriens eldste regjerende. Da planeten Lorien ble angrepet av mogadorianerene klarte et loriensk romskip å unnsnippe. Om bord var det ni unge loriener med hver sin vokter. De klarte å ta seg til vår planet, jorda, og her har de levd i skjul siden.

De ser ut som og oppfører seg som oss. Planen er at de skal vokse opp, utvikle sine spesielle evner og så ta opp kampen for hjemplaneten sin. De har ingen kontakt med hverandre og flytter stadig rundt i verden for å unngå å bli oppdaget. Viss fienden finner dem blir de drept. Men, ved magi, så kan de bare drepes i nummerert rekkefølge. Nummer en, to og tre er døde. Dette er historien til nummer fire.

Nummer fire er en 16-åring, og har denne gangen valgt navnet John Smith. John og hans vokter Henri bryter opp fra sted etter sted for å starte på nytt med nye navn og nye dekkhistorier. De utgir seg for å være far og sønn.

De har akkurat slått seg ned i Paradise, Ohio, der John begynner på den lokale skolen og det er de samme reglene som gjelder. Holde hodet lavt, unngå å stikke seg ut og å være klar til å kunne reise videre på et øyeblikks varsel. For de blir jaktet på, og forfølgerne kommer stadig nærmere.

Forfølgerne er virkelig imponerende ekle og skumle monstre fra science-fiction-verdenen. Jeg liker historien godt og synes den er spennende. Jeg har også sansen for Loriens univers og magien.

Jeg har sett anmeldelser av denne boka som savner dybde og at man ikke kommer under huden på karakterene. Sprøyt! sier nå jeg. Man må ta denne boka for hva den er, nemlig rein og skjær underholdning.

Handlingen og språket er svært filmatisk, og det kom ikke som en overraskelse at denne boka er filmatisert. Filmen gikk på norske kinoer i sommer. Det kommer flere bøker, så det er bare å glede seg.

Glenda Millard

Gratis kyss i mørket

Oversatt av Geir Uthaug
Cappelen Damm 2011
Presentert av Beate Ranheim

Denne boka er en av favorittene mine dette bokåret. Nydelig skrevet, og en god-vond historie.

Hovedperson og forteller i denne boka heter Rask. Han har blitt sendt rundt til fosterhjem siden faren døde, og nå har han stukket av. Han vil heller bo på gata og klare seg selv. Men han drømmer om et hjem, et sted å høre til. Da han møter den eldre mannen Billy, som også bor på gata, finner han tilhørighet, og et vennskap oppstår. Et sted sier Rask da Billy tar han i hånda: ”Ingen andre enn pappa hadde holdt meg i hånden. Jeg var overrasket over at det går an å være så gammel som jeg er, og likevel synes det er fint at noen holder en i hånden. Jeg lurte på om Billy lignet på pappa, men det ville jeg ikke at han skulle, for pappa var en skadet mann.”

De to, den unge gutten og den gamle mannen klarer seg på et vis. Billy vet hvor de kan skaffe seg mat, hvor de kan sove, de går på biblioteket, de snakker om kunst og Billy kjøper kritt til Rask slik at han kan skape bilder på asfalten.

Så en dag bryter det ut krig og bomber ødelegger store deler av byen. De to søker tilflukt i biblioteket, som fremdeles står delvis intakt. I biblioteket

finner de Max, en liten gutt som venter på moren sin. Hun lot ham bli igjen der mens hun skulle ut å gjøre innkjøp. Hun er ikke kommet tilbake, og Billy og Rask antar hun er omkommet under angrepet. De er plutselig tre.

Biblioteket er ikke noe blivende sted, neste bombe kan like gjerne slå ned der. Rask redder to bøker med bilder av kunstnere han liker, og så legger de i vei. Billy ser ut til å vite hvor de skal. Han har bestemt seg for å føre dem til en fornøylespark. Det er vel et like sikkert sted som noe annet? Der finner de ei jente i rød kåpe med en liten baby. Så er de fem.

Vil de klare seg til krigen ender?

Ja, for å få vite det må dere nok lese boken. Og jeg tror dere vil takke meg etterpå.

Andy Mulligan

Trash

Oversatt av Sverre Knudsen.
Aschehoug forlag 2011
Presentert av Randi Helgerud

Etter forsiden å dømme, forstod jeg jo at denne boka handlet om søppel på en eller annen måte – men utover det var det umulig å vite hva denne forsiden ville bringe av innhold. Og før jeg visste ordet av det var jeg inne i en handling som jeg ble så grepet av at jeg ikke lot meg distrahere av noe, før boka var slutt.

Vi møter Raphael Fernandez som er søppelgutt. Han lever av det han finner på søppelhaugen; papir, plast, metall og gummi. Sammen med ham jobber Gardo og Rat. Men de jobber ikke alene, barn og voksne bor og jobber på og ved søppelhaugen i Behala.

Alle har de en felles drøm om en bedre fremtid, om at de en dag skal finne noe som kan gi dem et annet liv. Og en dag finner virkelig guttene en skatt, nemlig en veske som inneholder en nøkkel, et kart og noen penger.

Historien fortelles av flere personer etter tur, alt har hendt og det fortelles i ettertid. Det at flere er med er viktig for å få dekket hele hendelsesforløpet.

Nøkkelen i vesken er til en oppbevaringsboks på Sentralstasjonen – det vet Rat, som de bare kaller ham. Han har bodd med rotter, ligner på en rotte og beveger seg som en rotte.

I boksen finner de et brev som leder dem videre i en nervepirrende skattejakt. Politiet har imidlertid utlyst en stor dusør til finneren av en veske, en veske som er blitt kastet ved en feiltagelse. Raphael, Gardo og Rat er i

fare og Raphael blir utsatt for et grusomt politiavhør.

Vi er i et land der korrupsjon og bestikkelser er en del av hverdagen og vi er vitne til stor fattigdom og urettferdighet.

Men midt oppi dette holder de tre guttene sammen i et utrolig tett vennskap og de har noen gode voksne rundt seg på misjonsskolen, og som nokså intetanende er hjelpere til opprullingene av en stor sak.

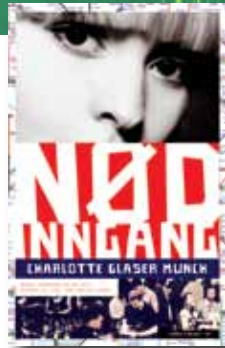
Jeg synes dette er en god bok, som inneholder alt det en god historie skal. Historien er ikke sann, men forfatteren sier: “Søppelplassen Behala er løselig bygd på et sted jeg besøkte mens jeg jobbet i Manila. Det finnes virkelig en skole der, og det finnes barn som alltid kommer til å krype rundt på søpla der.”

Boka er super som lydbok – med to forskjellige stemmer. Boka bør være obligatorisk på hylla i skolebiblioteket både på norsk og engelsk!

Charlotte Glaser Munch

Nødinggang

Cappelen Damm 2011
Presentert av Stig Elvis Furset

Julie sitter ved eit lågt bord, og kjenner korleis skjortet strammar. Ho kikkar ned på hendene sine, der dei blygt ligg i fanget. Ho puttast ein isbit oppi whiskey-glaset til sidemannen, ein japansk forretningsmann. Han er begeistra for henne, den nye jenta, på geishaklubben Yayoi i London.

Julie let blikket vandre vidare, bort på Ida, venninna som ordna denne sommarjobben for henne. Ho tenkjer at no skulle Martin, kjærasten ha sett henne. Han som ville at ho skulle ha sommarjobb saman med han i Parkvesenet i Oslo.

”Sprit! Skål!” Fem timar seinare er Julie og Ida på nattklubb, og Ida roper til henne. Musikken, Michael Jackson, fyller opp dansegolv. Julie tar imot shots-glaset, tømmer det i ein slurk, skjærer ei grimase, og smell glaset i bordet. Kjenner sveitten frå London-natta, ja, sjølve London-livet, på den nakne ryggen. Ei framand hand la seg over ryggen tidlegare på kvelden, ute på dansegolv. Som om den prøvde å dytte henne fri frå noko. Ho tenkjer at no skulle Martin, kjærasten, ha sett henne. Han som ho skal flytte saman med til hausten, og byrje på juss-studier med.

Julie i *Nødinggang* av Charlotte Glaser Munch likar å ha orden på ting. Eller ho trur at ho likar det, for det er slik kjærasten Martin er. Ho kjenner på forventningane om å heile tida skulle

leve opp til andre sitt bilete av deg. Enten dei kjem frå kjærasten eller oppgåvene på geisha-klubben. I begge tilfellene er det sett opp eit sett med reglar for henne.

I Glaser Munch sin roman handlar det om å bryte ut av desse reglane. Og for Julie kanskje mest om å finne tilbake til seg sjølv, til ein del av den ho var før ho traff Martin. Meir lik Ida, som i større grad enn Julie tek seg sjølv på alvor, og er meir ærleg både mot eigne og andre sine kjensler.

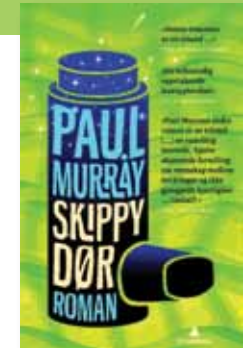
Jaudå, eg kjenner at eg har lese denne boka før. Skal eg våge å kalle det Ingelin Røssland-land? Og Munch gjer ikkje noko nytt. Handlinga foregår også i det som nesten er fjern fortid: her er ingen mobiltelefonar og ein skriver postkort til kvarandre.

Men boka er godt, og ikkje minst gjennomarbeida, handverk. *Nødinggang* er ei bok som rett og slett er ”a good read”. Historia heng saman frå start til mål, kapitla er korte og den er lett å lese. Kanskje med størst appell hos jenter?

Paul Murray

Skippy dør

Oversatt av Vibeke Saugestad
Gyldendal forlag 2011
Presentert av Stig Elvis Furset

Ein frisbee rullar gjennom lufta. Den flyr høgt. Så høgt at den blir synlig frå rommet innanfor vindauget i andre etasje på internatet til Seabrook College. Rommet som Ruprecht Van Doren og Daniel Juster, berre kalt Skippy blant venner, deler.

Då frisbeen flyr forbi er Ruprecht Van Doren nede i kjellaren på internatet, der han er i gang med å bygge ein ... *svingningsgenerator*. Det er hans eiga oppfinning. Den skal omforme musikkstykket til frekvensar som gjer det mulig for aliens i andre dimensjonar å kunne lytte til musikken.

Ruprecht Van Doren er eit overvektig geni, med tyngde i både kropp og sinn.

Då frisbeen flyr forbi har Skippy nett slått døra på rommet igjen bak seg.

Skippy er liten. Han rødmar skremt kvar gong andre enn dei næraste vennene stiller han eit spørsmål. Spesielt om det skulle komme frå ein lærar. Ein gong endte ei inkvisitorisk spørsmålsrekke frå den fryktinngytande Fader Greene med at han spydde utover pulten då han skulle svare. No har historie-læraren, Knehøne-Howard, bedt han om ein *samtale*. Daniel Skippy Juster peser av panikk.

Og ser noko som liknar på ein flygande tallerken passere fort utanfor vindauget. ”Ein UFO! Her! Romvesen!” tenkjer han instinktivt då han går fram til Ruprecht sitt teleskop, som peiker ut mot evigheten. Han bøyer seg ned. Og ser noko som ser ut som det kjem frå ein

anna planet. Eit anna univers. Ein anna dimensjon.

Ei jente som hoppar opp, tar imot frisbeen og rekker å sende den avgarde før føtene hennar når bakken. Ei stjerne jente, rekk han så vidt å tenkje, før døra bak han brått opnar seg, og Ruprecht Van Doren rammar inn i rommet.

”Skippy! Svingningsgeneratoren! Alle har trudd det var ti! Men det er elleve! Universet har *elleve dimensjonar!*”

Skippy dør av Paul Murray er ein oppvekstroman med solide dosar kjærleik og kåtskap. Alt fordelt over 700 sider, så dette er ei bok som krever sin lesar. Og med karakterar så godt skildra at dei, trass i tittelen, verkeleg står fram som levande for meg. Spesielt nerdane i boka. Viss nokon har sett tv-serien *Big Bang Theory*, så vil ein vite kor landet ligger. Og til tider er dette like morsomt.

Men som med alle gode komedier ligg det eit alvor i botnen. Eit alvor som handlar om forventningane våre til livet, og dører som lukkar seg eiterkvart som mulighetene blir færre, og ein til slutt må innsjå at verda, dessverre, kun har tre dimensjonar å by på. Og at døden, det er den siste døra.

Jandy Nelson

Himmelen begynner her

Oversatt av Hilde Stubhaug
Gyldendal forlag 2011
Presentert av Beate Ranheim

Lennie er 17 år og bor sammen med bestemor, onkel og storesøsteren. En blomstrende familie må man kunne kalle det. Bestemor er 183 cm høy, går i fargerike klær og maler grønne damer. Onkelen er trekirurg, oppfinner og et dophue. Søsteren Bailey er den talentfulle og populære. Lennie er egentlig tilfreds med tilværelsen, selv om hun ofte lurer på hvor moren som forlot dem har tatt veien.

Søstrene bruker mye tid på å dikte opp historier om moren, om hvor hun er, hva hun gjør og at hun savner dem.

Under prøvespillingen til en oppsetning av *Romeo og Julie*, faller plutselig Bailey sammen og dør av hjertesvikt. Alt blir bare grusomt, sorgen og savnet er ubeskrivelig. Lennie trekker seg unna familien og vennene. I sorgen begynner hun å skrive små beskjedder og lapper, som hun legger igjen rundt omkring i nabolaget. På denne måten setter hun ord på savnet og tankene sine.

Til sin store forskrekkelse oppdager hun at forelskelse, og tankene alt det fører med seg, ikke lar seg kue av søsterens død. Den nye gutten i klassen vier henne oppmerksomhet, og der alle andre skyr henne og ikke vet hvordan de skal oppføre seg rundt henne, oppfører han seg normalt.

Hun føler seg forferdelig da hun oppdager at hun faktisk kan forelske seg mens hun egentlig bare skulle være tynget av sorg. Og hun søker også mot søsterens kjæreste, for å dele og minnes den jenta de begge har så stor kjærighet

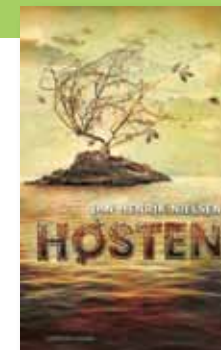
til. Hun føler at han er den eneste som forstår og de to klynger seg til hverandre med dramatiske følger.

Denne boka er så nydelig! Så sår, god og faktisk ganske morsom. En av mine favoritter og den kan helt sikkert komme til å bli blant andres favoritter også. Passer for de fra 16 år og oppover.

Jan Henrik Nielsen

Høsten

Cappelen Damm 2011
Presentert av Beate Ranheim

Nede i bunkeren er det ingen forskjell på natt og dag. Nanna og Fride har bodd nede i mørket sammen med pappa i flere år. De har bodd der siden sykdommen kom. Sykdommen som først tok livet av planter og dyr, før menneskene begynte å dø.

Pappa flyktet med jentene til hytta ute i skjærgården. Hytta ble bygd oppå en gammel bunker, og i den bunkeren har de klart å overleve på forsyninger med hermetikk og ved hjelp av et ventilasjonsanlegg og et solcellepanel. De har vært innesperret i flere år og daglig holder de utkikk etter liv gjennom et periskop fra bunkeren. Mens de venter på å kunne komme ut av bunkeren forsøker de å leve normalt der nede. Pappa underviser dem, de har gymnastikk og tegning.

Dagene går utrolig sakte og forsyningene med mat minsker for hver dag som går. Moren deres jobbet på sykehuset i byen og valgte å bli igjen for å hjelpe. Hun skulle komme etter, men hun kom aldri.

En dag våger jentene seg ut. De sniker seg ut når pappa hviler, og opplever endelig solskinn på kroppen og vinden mot huden. Snart viser det seg at pappa er syk, og han sender jentene inn til byen for å lete etter medisin.

Han tegner et kart over veien de må ta for å komme hjem til den gamle leiligheten deres. Han sier at moren deres har gjemt medisin i pianoet, og at de

må dra inn til byen for å hente den. Han sender de to små jentene alene ut i en for dem ganske ukjent verden.

Finnes det andre mennesker der ute? Andre overlevende? Er smittefare over? Finnes det mat? Og ikke minst, vil de finne medisin til pappa?

Det blir en spennende og skummel tur.

Høsten er en rørende, varm og lettlest fortelling. Den er et godt tilskudd til etter-katastrofen-bøkene, og anbefales på det varmeste fra tolv år og oppover.

Jan Henrik Nielsen debutterer som barne- og ungdomsbokforfatter som denne romanen. Forfatteren sier at han ønsket å skrive en bok om mot, kjærighet og håp. Det synes jeg han har lyktes med

Gordon Reece

Mus

Oversatt av Elisabeth Bjørnson
Gyldendal forlag 2011
Presentert av Mari Nordø Pettersen

Shelley og moren omtaler seg selv som mus. Grå mus som finner seg i alt, tar i mot alle slag livet måtte gi og aldri, aldri tar igjen.

Shelley er det ultimate mobbeoffer. Mot slutten av ungdomsskolen snur de tidligere venninnene hennes seg mot henne og blir først ubehagelige, så direkte stygge. Og det stopper ikke her. Jentene tyr snart til fysisk vold og etter et angrep som sender Shelley på sykehuset, kapitulerer mor og datter og flytter ut på landet og skaffer privatlærere så Shelley kan slutte på skolen.

Denne ensomme og tilbaketrukne tilværelsen passer dem godt, og Shelley faller til ro. Men verden er ikke trygg noe sted, og ondskaper finner dem også her. Det er da Shelley og moren finner ut at det finnes en grense, selv for mus. De slår tilbake.

Dette er sterke saker. Mobbingen Shelley utsettes for skildres på en måte som gir meg vondt langt inn i sjela. Og det er ikke vanskelig å heie på henne når hun omsider tar grep om eget liv. Men hun går da langt over streken, gjør hun ikke? Og samvittighetskvalene hennes er noe av det mer ubehagelige jeg har lest på lenge.

Det jeg kanskje liker aller best med boka, er at den er så uforutsigbar. Selv da jeg nærma meg slutten, ante jeg ikke hvor vi skulle. Det er ikke hverdagskost! Jeg liker også at det ikke presenteres noen svar på de moralske spørsmålene som fremmes. Denne boka tar rett og slett tenåringsleseren på alvor. Superspennende og tankevekkende, mest for jenter, vil jeg tro, i ungdomsskolen og videregående.

John Stephens

Smaragdattaset

Oversatt av Torstein Bugge Høverstad
Cappelen Damm 2011
Presentert av Britt Kroken Kjenes

Ei mørk og stormfull natt blir tre små søsken hentet i hjemmet sitt, tatt vekk fra alt det trygge de kjenner, og fraktet langt bort. Noen er på jakt etter dem.

De er på flere barnehjem inntil de en dag havner i det store gamle huset med tårn og spir like ved en liten landsby.

Det er noe mystisk ved huset og det er bare de tre søsknene der, samt husholdersken og Abraham og dr Pym.

De finner et hemmelig rom i kjelleren og en gammel bok. Det viser seg å være en magisk bok og den tar dem med på en tidsreise. De forsvinner langt tilbake i tid til da landsbyen ble styrt av den onde grevinnen. Hun som hadde bortført alle barna.

I kampen for å befri landsbyen fra den onde grevinnen, og forbannelsen hun har kastet over den, viser det seg at Kathy, den eldste av søsknene, er en utvalgt.

John Stephens debutterer med det første bindet i det som skal bli en serie, og oversetteren er selveste Harry Potter-oversetter Torstein Bugge Høverstad.

Fra å starte litt tamt og kjedelig tar det seg veldig opp. Her blir vi kjent med dauinger, kjemper, dverger og ikke minst den vakre, men sviskefulle og grusomme grevinnen.

Jeg likte denne boka. Forfatteren klarer å mane frem en magisk og grøssende deilig stemning. Ved siden

av all den ytre spenningen har den også gode skildringer av mennesker og den tematiserer de store følelsene i livet.

Samholdet mellom de tre søsknene er sentralt og de fine vennskapene de knytter underveis. Her blir det viktig å stå opp for hverandre, vise omsorg og å holde sammen!

De tre søsknene er hele tiden på leit etter tilhørighet og trygghet.

En anmelder har kalt boka tradisjonell familie-fantasy og sammenligner den med *Narnia* og *Den onde greven*. Det gjør ingenting at boka er tradisjonell, og at den ikke kommer opp med noe revolusjonerende nytt. For dette er en godt fortalt historie som jeg garantert tror vil gi leselyst.

Den er også såpass lett tilgjengelig at en dreven leser helt ned i femte klasse kan ha glede av den. Når det først tar av, klarer den å holde spenningen oppe hele veien.

Har man lest denne første boka i serien vil man garantert ha mer!

Linn T. Sunne

Saiko

Samlaget 2011

Presentert av Britt Kroken Kjenes

Ella skal snart begynne i 10. klasse. Hun er forelska i Simon, som er ett år eldre. Vennegjengen møtes på lekeplassen. Prater, ler, sender hverandre forte, sjenerte blikk. Det er sommer og varmt. De sitter tett sammen og alt er kriblende, deilig og spennende.

Utenfor på veien kjører Steinar i bilen sin. Frem og tilbake og frem og tilbake. De kaller ham bare for Saiko. Han kjører dem dit de vil. Han er taus og innelukket. Det er noe foruroligende ved ham. Hva var det med den historien om den tidligere kjæresten hans som brått forsvant fra bygda? Men, han kjører dem dit de vil, og det er svært praktisk å bruke ham som sjåfør.

Så blir Ella blir dratt inn i hans gale univers. Mot sin vilje Han har noe på henne, og hun tør ikke si til noen at han truer henne. Han har tatt et bilde av henne på en fest da hun var full og ikke husker hva hun drev med. Fra å være forelska og glad blir hun inneslutta og ulykkelig.

Så skjer den grusomme ulykken og verden blir snudd helt på hodet. Ella er alene med alt det vonde.

Linn T Sunne har en uvanlig evne til å skildre ungdom på en svært treffsikker måte. Alt fra gryende forelskelse og vennskap til store vanskelige følelser er veldig gjenkjennbart.

Boka tar opp et alvorlig tema. Det å bli brukt, utnyttet og truet til å holde kjeft.

Det er en intens og nervepirrende og velskrevet liten fortelling med mye innhold. Det er godt gjort å ta opp såpass mange vanskelige temaer på så få sider uten at det blir heseblesende.

Boka er gitt ut i Samlagets Kometserie, som er letteste bøker for ungdom på nynorsk.

Steffen Sorum

Dødsengler

Aschehoug forlag 2011

Presentert av Stig Elvis Furset

Det finst ei revne i tida. Ein opning inn til fortid, notid og framtid. Gjennom denne revna reiser dødsenglane.

Fortid: Alfred var ungdom under den andre verdenskrigen. På Austfronten. Han kjempa mot Stalin. Det var blitt vinter. Krigskaos. Ei trefning utraderte mesteparten av kompaniet, men Alfred greidde å søkje tilflukt i ein låve. Då han vakna opp morgonen etter såg han dei. Fire kvinner. I russisk uniform. Dei stod rundt kameraten hans. Så drog den eine fram ein stålblank dolk. Og Alfred såg augene hennar. Dei var ikkje menneskelege.

Notid: Alfred fortel historia om hendingane på Austfronten for Mikkel.

Mikkel lyttar. Stadig meir skremt. For han har også sett ting. I skatehallen møtte han ei jente som var vakker som ein solnedgang. Med ein latter mørk som natta, og ei stemme som høyrdest ut som den snakka fleire språk. Samtidig. Jenta hadde sagt at han hadde noko som var deira. Og drege fram ein stålblank dolk.

Framtid: Suristane sit ved makta. Mennesket har nådd eit stadium i utviklinga som gjer dei til gudar over genene. For å nå perfektjon er det mannlege kromosomet i ferd med å bli utrydda. Perfeksjonen tek form av dødsenglane, som reiser gjennom tidsrevnene.

Eg må innrømme at Steffen Sorum si bok var ei av dei eg hadde aller størst forventningar til dette året. Blant anna fordi idèen så tydeleg knytta seg opp til dei internasjonale trendane innanfor ungdomslitteraturen.

Og det er spennande. Eg underslår ikkje det. Innimellom er det terminator total. Men under det meste av turen sit eg likevel med ei kjensle av at dette både burde og kunne blitt betre.

Ein ting er språket, som oftare enn godt er blir upresist. Eit døme: "Peder kom seg så vidt inn på fortuet før han ble kjørt ned av en ambulans som ruste av gårde med blålys."(s.47) Her måtte eg stoppe opp og tenke: blei han køyrt ned av ein ambulans, for deretter å gå vidare? Slike ting burde vere lett for forlag og forfattar å luke vekk i manusprossessen.

Ein anna ting er at plotet kjennest overlessa. Eg rekk til dømes ikkje bli skikkelig skremt av engleskikkelsane. *Dødsengler* skal bli ein trilogi. For å seie det slik: vi snakkast når dei tre bøkene blir samla i eitt bind.

Johanna Thydell

Hallo, elsk meg da

Oversatt av Ingelin Røssland
Cappelen Damm 2011
Presentert av Britt Kroken Kjenes

Møt Nora Jonasson, som er ung og har hele livet foran seg. Hun er ikke psykisk syk eller ekstremt feit og foreldrene er ikke skilt, så hun har det vel egentlig ganske bra ...

Men som hun selv sier: Nora har knallrødt hår, to bestevenninner og går på videregående. Hun har foreldre som er født for ca etthundreogførtifem år siden minst. Hun har ikke verdens beste sjøltillit. Hun vil så gjerne slutte å bry seg om hva andre mener om henne, men så er det det hun gjør hele den forbanna tida! Sånn er det å være Nora, og det blir ikke bedre.

Hun blir uvenner med den beste bestevenninna ever. Det utløser en voldsom skyldfølelse hos Nora og et stort, stort savn. Det er så lett å såre og det er nesten umulig å klare å tilgi. På toppen av alt kommer den vanskelige forelskelsen. For hvordan vet man egentlig om man er forelska?

Nora vet faktisk ikke om det er det hun er da hun endelig klarer å kapre den perfekte gutten, som endatil er noen år eldre.

Nei, det er ikke lett...

Jeg kan trøste dere med at ting ordner seg etter hvert. Men ikke på en dustete "happy ending"-måte. Det finnes andre løsninger, det er lov å si fra, det er lov å slå opp selv om alt egentlig virker helt perfekt.

Slutten er helt åpen, for, som det heter i Noras ordtak: "Enden er god, men fortsettelse følger", "I krig og kjærlighet sporer alt av", "Etter solskinn kommer regn eller noe anna dritt", "Den som lever er det synd på".

Nora er en typisk ungdom. Mange vil kjenne seg igjen i hennes beskrivelser av hvordan livet er eller kan være som ung. Jeg digger Nora. Hun er tøff og sårbar på samme tid og har et humoristisk og skeivt blick på livets mange tildragelser.

Johanne Thydell skriver i et herlig friskt språk med glimt i øyet. Det er småfrekt og fandanivoldskt. Jeg anbefaler boka varmt og inderlig!

Sylvain Trudel

Kvikksølv under tunga

Oversatt av Alexander Leborg
Minuskel forlag 2011
Presentert av Britt Kroken Kjenes

Federico er snart 17 år og har fått vite at han har uhelbredelig kreft og snart skal dø. Federico forteller sin egen historie i denne boka. Hadde han bare visst at han skulle dø så ung så ville han gitt seg selv et spark bak og begynt å leve litt tidligere.

Dette er ei bok full av tanker. Såre, vonde, fine, bitre, brutale, vanskelige og vakre tanker. Sterke meninger fra en reflektert ung mann.

Federico er så ung og han er så tilstede i livet og han er så fortvila og så sint.

Han skriver dikt for å se om det kan hjelpe ham til å møte de vonde dagene.

Federico opplever fine vennskap på kreftavdelingen der han er innlagt, og han finner sin sjelefrende i Marilou D, som også skriver dikt. Disse to har de flotteste samtaler seg imellom. Ispedd humor og sprø innfall.

De leker at de er om bord på et skip i havsnød for å glemme at de er i havsnød på jorden.

De avholder verdensmesterskap i å finne de beste siste ordene man kan si.

Federico ser tilbake på livet sitt, det altfor kortet livet, og det er så mange gode minner og så mange mennesker han er veldig glad i.

Boka berører og opprører. Den er på samme tid usentimental og rørende, alvorlig og humoristisk. Språket er sanselig. Bildene forfatteren bruker for å understreke hva dette egentlig dreier seg om, er sterke.

Dette er en nådeløs og brutal skildring av døden midt i livet. Men det er også noe så selvmotsigende som ei sprut levende bok om døden. Av uforklarlige grunner velger mange ungdommer nettopp slike bøker!

Jeg blir ikke ferdig med denne boka. Den satte seg dypt dypt i meg

Jenny Valentine

Jakten på Violet Park

Oversatt av Agnete Øye
Cappelen Damm 2011
Presentert av Beate Ranheim

Hovedpersonen i denne boka er Lucas Swain, og han er nesten 16 år. Han bor sammen med moren sin og to søsken. Faren forsvant da Lucas var elleve år, og ingen vet hva som skjedde med han. Han gikk ut av døra en dag og ble borte. Lucas har laget seg et bilde av hvem faren var.

Han ligner ham fysisk av utseende, han bruker klærne hans og tror at faren en dag skal dukke opp igjen. Alt dette til morens store fortvilelse, for hun er ikke så imponert over sin forsvunne ektemann.

Så hvor kommer Violet Park inn i bildet, lurer dere sikkert på?

Vel, Lucas går inn i en drosjebu en sen nattetime for å ta en bil hjem. Inne i bua får han øye på Violet Park. Eller han vet ikke at det er Violet Park, det han ser er at det står en urne på en av hyllene inne i bua. Han blir stående å stirre på den så lenge at noen til slutt spør ham om han er kommet for å hente den. Han svarer perpleks nei og ber om tur hjem.

I bilen spør han ut sjåføren, og får vite at urnen ble gjenglemt i en drosje for flere år siden og at ingen har kommet for å hente den.

Tanken på urnen slipper ikke taket i ham, det er nesten som om han føler et ansvar for å redde henne. Så etter å ha alliert seg med bestemoren sin får de to faktisk urnen med asken etter Violet Park utlevert. Og begynner jakten på Violet

Park. For hvem var hun?

Gjennom jakten på Violet kommer Lucas også på sporet av faren sin. For det viser seg at de to tydeligvis kjente hverandre godt.

Dette er en nydelig bok om savn, ansvar og familie. Jeg synes den er gnistrende godt skrevet. Og så får vi servert en virkelig overraskende slutt. En skikkelig snert av en avslutning, som jeg er strålende fornøyd med.

Alf Kjetil Walgermo

Mitt bankande hjarte

Cappelen Damm 2011
Presentert av Randi Helgerud

“Er det hjartet som bestemmer kva slags personar vi er? Vil eg forandre meg? Kjem eg til å vere forelska i David lenger? Eller vere venn med Jenny? Kjem eg ikkje til å like mamma og pappa? Eg synest det er skummelt. Berre ordet er skummelt. Transplantasjon. Hjartettransplantasjon.”

Dette er spørsmål som stilles av hovedpersonen Amanda Storvik, 13 ½ år. Hun har et for stort hjerte og må få transplantert et nytt for å kunne overleve. For øvrig er hun en vanlig tenåringsjente, snart fjortis, som er forelsket i David – den absolutt kjekkeste gutten på skolen. Hun er bestevenninne med Jenny som er kul og pen og alt det der som bestevenninner gjerne er.

Vi møter det fysiske hjertet og vi møter hjertet som et rom for følelser, tanker og forelskelse og vi møter hjertet som symbol. Amanda får et sølvhjerte i gave av Lars i Lia, en eldre kar i bygda, som er en hun kan prate fortrolig med og som trøster henne ved at han selv har levd lenge med transplantert lever.

Etter å ha lest de første sidene i romanen, så tenkte jeg at dette var en helt ordinær hjerte-smerte-bok. Litt kjedelig og veldig vanlig. Men med en så fysisk hjertemuskel på forsiden, så tenkte jeg at det måtte være noe mer og noe annet. Og jeg fikk rett i mine antagelser.

Dette er den første ungdomsboka jeg har lest hvor temaet er organdonasjon. Jeg er imponert over

forfatterens evne til å formidle Amandas uttrykk for tanker og bekymringer i ventetida.

Det er en god bok, godt skrevet – på nynorsk.

Scott Westerfeld

Uglies

Oversatt av Magne Tørring
Schibsted forlag 2011
Presentert av Stig Elvis Furset

Det er snart kveld. Og Tally Youngblood, på 15 år, 9 måneder og 25 dager, står framfor døra til klesskapet på rommet sitt. Døra som er ein spegel. Ho studerer sitt eige ansikt. Augene hennar er smale. Håret er krusete. Ho kjenner seg stygg. Men på 16-årsdagen er det hennar tur. Til å ta operasjonen som skal gjere all bruk av spegel overflødig for resten av livet. Operasjonen som skal gjere henne ... pen. Og gjere henne flytteklar. Over elva. Til Penby.

Ho går bort til skrivebordet. Slår på datamaskina. Setter seg ned. Klikkar seg inn på morfeprogrammet. Eit bilete av henne kjem opp på skjermen. Så begynner ho å forandre på det. Kinnbeina blir høgare. Leppene fyldige. Ingen kjem til å kunne dømme henne etter utseendet meir. Etter operasjonen vil førsteinstrykket alltid vere jomfrueleg perfekt.

Kva er det som gjer at venninna hennar, Shay, er imot dette? I kveld har Shay overtalt henne til å bli med til Rustruinene. Restane etter den gamle verda. Der folk kunne finne på å gå til krig mot og drepe kvarandre på grunn av hudfarge. Shay påstår at ting er meir ekte der ute.

Men Shay seier mykje rart. Ho bruker for eksempel andre ord om operasjonen. Ho bruker ord som "slipe, strekke, skrubbe ... flå ..."

Tally ser på klokka. Ho trekkjer pusten. Ho ser på den framtidige utgåva av Tally Youngblood, som stirrer tilbake på henne. Blikket er tomt.

Ho slår av. Skjermen blir mørk.

Scott Westerfeld er ein av dei mest markante ungdomsbokforfatarane frå dei seinare åra. Og med *Uglies* har han skrivne seg inn i den pågåande dystopibølga. Ved å skrive om framtida setter Westerfeld ein diagnose på notida. På skjønnehetssjaget vårt. Og ein kan tenkje at den sikkert åtvarar mot dette. Jaudå, den gjer det, men den er meir kompleks enn å berre skulle vere programlitteratur. For i Penby er alle faktisk like. Alle skal med, og alle kjem med. Med mindre dei gjer opprør...

Eg las for ei tid tilbake om ein ungdomsskule som ville kontrollere korleis elevane gjekk kledd, og sette opp ganske rigide reglar for kva som var akseptabelt og ikkje. Det er jo det samme som i Penby. Ein skal inn i ein standard.

Det er denne viljen til å ikkje gje oss det enkle svaret eg likar best med denne boka. Den er provokativ, på ein god måte, i den forstand at den får meg til å tenkje, og ville lese meir. For det sluttar ikkje her. Oppfølgjaren *Pretties* er allereie ute. Så det er berre å hekte seg på.

Moira Young

Blodrød vei

Oversatt av Torleif Sjøgren-Erichsen
Gyldendal forlag 2011
Presentert av Mari Nordø Pettersen

Blodrød vei er nok en etter-katastrofen-bok. Men mens de fleste av de nyere bøkene i denne genren skildrer et totalitært styresett, møter vi et mer anarkistisk samfunn i denne boka. Menneskene sloss om knappe ressurser og det er alle mot alle. Byene fra "knusertida" er blitt bare metallskjelletter og biler som ikke er rusta bort, brukes som hestevogner. Alt er fattigdom, tørke, nød og skitt.

Midtvinterstvingene, jenta Saba og gutten Lugh, vokser opp i et landskap som har blitt stadig mindre gjestmildt. Når Lugh blir kidnappet av svartkledde soldater som dreper faren, må Saba legge ut på en lang og farefull reise for å redde broren sin.

18 år gamle Saba er et interessant bekjentskap. Hun er tøff, sterk og handlekraftig på linje med andre kvinnelige hovedpersoner i denne genren. Men i motsetning til de fleste andre, er hun ikke en "god" person. Hun er egoistisk, eiesyk, aggressiv og har i det hele tatt nok med seg selv. Hun sloss som en djevel og kalles ikke uten grunn "Dødens engel" når hun blir fanget og truet til å sloss i denne tidens Colosseum. Men hun utvikler seg gjennom handlingen og lærer, oftest på den harde måten, at en ikke har nok med seg selv. Dette er en hovedperson jeg tror både gutter og jenter vil kunne identifisere seg med og opprøres av.

Språket er en ting for seg selv. Dette er et samfunn hvor skolegang,

litteratur og medier ikke eksisterer lengre, og språket bygger opp under dette. Det er Saba som forteller, og hun bruker språket som det passer henne. Rettskrivingen kan en se langt etter, og når ingen lenger husker de korrekte benevnelsene på ting, får en improvisere. Men det er ikke vanskelig for leseren å forstå hva for eksempel en "langkikker" er...

Boka vil rive med trenede ungdomsskoleelever, lesere i videregående skole og voksne.

Boka begynner ganske rolig med hverdagen før Lugh blir kidnappa, så det kan være lurt å forberede de mest spenningsøkende leserne på det. For det tar snart av og det blir både spenning og action så det holder. Til og med brennende kjærlighet er det blitt litt plass til!

Buskerud fylkesbibliotek
Grønland 58
3045 DRAMMEN

www.buskerud.fylkesbibl.no